

Tisdagen den 12 februari

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

*Om planerad
omorganisation
av postområden
i Värmlands län*

§ 1 Justerades protokollet för den 4 innevarande månad.

§ 2 Om planerad omorganisation av postområden i Värmlands län

Kommunikationsministern ULF ADELSONH erhöill ordet för att besvara *Gunnar Olssons* (s) den 25 januari anmälda fråga, 1979/80:287, och anförde:

Herr talman! Gunnar Olsson har med hänvisning till en av postverket genomförd utredning om de s. k. små postområdena frågat om jag vill medverka till att en förändring, som enligt utredningen berör Arvika, inte kommer till stånd.

Statsmakterna fattade år 1976 beslut om ny organisation för postverket. Beslutet innebar bl. a. en väsentligt utökad delegering av ansvar och befogenheter från central till regional och lokal nivå. I beslutet slogs även fast att postverket som affärsdrivande verk har att utföra sina av statsmakterna fastlagda åligganden inom ramen för de intäkter verket kan uppnå på marknaden. Vidare beslöts att det skulle ankomma på postverket att fatta beslut om indelningen i postområden, klassificeringen av postkontor samt den detaljerade utformningen av lokalförvaltningens organisation.

Postverkets nya organisation medförde omfattande förändringar, vars alla konsekvenser inte kunde överblickas vid tidpunkten för beslutet. Jag finner det därför naturligt att postverket fortlöpande prövar möjligheterna att bättre anpassa sin organisation till verkets uppgifter inom ramen för de av statsmakterna fastställda riktlinjerna. Som ett led i denna verksamhet har postverket utrett ändamålsenligheten hos de minsta av landets 59 postområden.

Den nuvarande indelningen i postområden bygger på bedömningar från början av 1970-talet om vilka resurser ett postområde måste ha för utförande av administrativa arbetsuppgifter som handläggande av organisations-, rationaliserings- och personalfrågor. Utvecklingen inom dessa områden har under de senaste åren varit mycket snabb, och kraven på kunnsande och specialkompetens hos den administrativa personalen har ökat snabbt. Inte minst medbestämmandelagen och anslutande regler ställer helt nya krav.

För att delegering till ett postområde skall vara möjlig måste detta ha erforderliga resurser. De minsta postområdena måste förstärkas avsevärt för att klara de tänkta uppgifterna. Alternativen kan vara att minska antalet

Tisdagen den
12 februari 1980

*Om planerad
omorganisation
av postområden
i Värmlands län*

postområden eller att inte delegera lika mycket som ursprungligen förut-
satts.

Postverket har ännu inte fattat beslut i dessa frågor.

GUNNAR OLSSON (s):

Herr talman! Jag vill först tacka kommunikationsministern för svaret.

Den fråga som jag har tagit upp kan kanske vid första påseendet verka ganska oskyldig. Men det är tydligen nu som planerna läggs fast, och den allmänna uppfattningen i västra Värmland och norra Dalsland är att det som utredningen föreslår till varje pris måste förhindras. Och det är här som jag vädjar till statsrådet om medverkan.

I Arvika invigdes så sent som den 20 november förra året nya lokaler för postens administration. Detta innebar ett lokaltillskott på 700 m² och krävde en investering på i runda tal 5,5 milj. kr. Dessa nya lokaler tillkom för att i första hand tillgodose den administrativa enheten för postområdet.

Jag vill också för statsrådet nämna att det nya postområdet, omfattande de kommuner i Värmland och Dalsland som jag har angett i min fråga, har funnits så kort tid som från den 1 januari 1979 – alltså under bara drygt ett års tid. Statsrådet säger i sitt svar att de minsta postområdena avsevärt måste förstärkas för att klara de tänkta uppgifterna. Men så sent som för ett år sedan skedde alltså en förstärkning av detta område.

I dagens svåra ekonomiska situation vill vi helst undanbe oss denna typ av tvära kast i offentliga verk. Det måste väl ändå, herr kommunikationsminister, betecknas som ett slöseri med allmänna medel att efter bara ett år slå sönder en väl fungerande organisation, samtidigt som vi vet att ett antal – enligt uppgift tolv – kvalificerade tjänstemannatjänster försvinner från Arvika.

Vad vi i västra Värmland och norra Dalsland har reagerat hårdast på, det är när utredarna låter flera postområden, som är betydligt mindre än Arvika, stå kvar och hävdar att Arvika postområde är en konstruktion. Och om man studerar kartan från Åmål i söder till Eda i norr, så är det klart att man lätt får ett intryck av att Arvika postområde är en konstruktion. Men i verkliga livet fungerar denna konstruktion utmärkt och bör inte efter ett års uppbyggnad slås sönder.

Vi som bor i västra Värmland och norra Dalsland är beredda att kämpa för att få behålla vårt postområde. Jag hoppas innerligt att statsrådet här vill ge mig ett besked om att statsrådet är beredd att stödja oss i den kampen.

Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Jag vill säga till Gunnar Olsson att jag i alla situationer är beredd att lyssna och försöka inta en så saklig ståndpunkt som möjligt. Jag vill av förklarliga skäl inte föregripa ett beslut som ännu inte fattats av postverket, utan jag har bara lyssnat och lärt av vad herr Olsson haft att säga.

GUNNAR OLSSON (s):

Herr talman! Jag är tacksam för statsrådets deklaration att statsrådet inte bara har lyssnat utan kanske också lärt en del. Detta är nämligen en fråga som engagerar alla i vår bygd. Det är nu man lägger fast planerna, och det är alltså nu vi kräver en benägen medverkan från statsmakternas sida.

Jag har inte en sportslig chans att på de få minuter som här står till buds närmare redogöra för den 15 sidor långa promemoria som tillställts postens regionförvaltning i Göteborg. Men jag vill konstatera att Arvika postområde, som jag angett i min fråga, utgörs av fyra kommuner i Värmland och tre kommuner i Dalsland. Här finns f. n. 375 tjänster inrättade. Totalt är ca 500 personer anställda. Enligt den senaste räkningen är antalet hushåll strax över 44 000.

Vi anser att postverket i vårt område har en i hög grad decentraliserad service- och försäljningsorganisation, och den vill vi behålla. Nu hoppas jag verkligen att statsrådet efter att ha lyssnat till detta också medverkar till att vi får behålla den organisation vi i dag har. Kan vi få en försäkran om det?

Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Jag kan aldrig försäkra att jag skall ingripa i handläggningen av en fråga innan beslut fattas av ett av våra verk. Då vore det kanske risk för att konstitutionsutskottet drog mig i håret, och det vill vi väl ändå inte, herr Olsson, att jag skall råka ut för.

GUNNAR OLSSON (s):

Herr talman! Jag är medveten om att konstitutionen förbjuder ett statsråd att gå in i ett verks planering. Men eftersom planeringen har startat nu och utredningen presenterat sitt förslag är det väl ändå hög tid att statsrådet avger en viljeyttring och klargör sin personliga inställning till den föreslagna omorganisationen. Det är bara det vi kräver i dagens läge.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 3 Om statsbidrag till enskild väghållning

Kommunikationsministern ULF ADELSON erhöll ordet för att besvara Arne Franssons (c) den 30 januari anmälda fråga, 1979/80:299, och anförde:

Herr talman! Arne Fransson har frågat mig om jag är beredd att medverka till en generösare tolkning än den som nu tillämpas vid beviljandet av statsbidrag till enskild väghållning. Enligt Arne Fransson innebär tillämpningen av den förordning om statsbidrag till enskild väghållning som gäller fr. o. m. i år en skärpning i förhållande till tidigare tillämpning.

Den nya förordningen om statsbidrag till enskild väghållning grundar sig på riksdagens beslut med anledning av den översyn av bidragsformerna som riksdagen tidigare begärt och som redovisades i proposition 1978/79:100.

*Om statsbidrag
till enskild väg-
hållning*

Tillämpningsföreskrifter till den nya förordningen har utfärdats av statens vägverk. Enligt huvudregeln skall en väg vara ca 1 km för att bidrag skall utgå. Föreskrifterna medger dock – under vissa förutsättningar – att bidrag lämnas för vägar ned till 450 meters längd. Tidigare tillämpades en nedre gräns av 420 m. Det är alltså en förändring på 30 m som vi talar om.

Myndigheterna kommer att tillämpa de nya bestämmelserna på ett generöst sätt. Det betyder bl. a. att en väg i glesbygd som nu har bidrag men som understiger den nya gränsen får behålla sitt bidrag.

Att som Arne Fransson menar även ta med sociala synpunkter vid prövningen av bidrag till enskild väghållning finns varken förutsatt i förarbetena till eller i den förordning som vi diskuterar. Över huvud taget har inget av kommunikationsverken fått sådana åligganden. Det är andra myndigheter som har ansvaret för de sociala frågorna. Arne Fransson tar som exempel en sjuk- eller folkpensionär som bor vid en enskild väg och som inte har ekonomiska förutsättningar att klara vägunderhållet och därmed kanske tvingas flytta från sin bostad. Väghållningen för 450 m väg kostar ca 1 000 kr. per år. Om nu bidrag skulle ha utgått hade det i mitt exempel utgjort 700 kr. för helt år. Jag tror för min del inte att någon tvingas flytta från sin bostad enbart på grund av ett uteblivet bidrag om 700 kr. Det tillhör vidare undantagen att endast en fastighet uppbär bidrag. Normalt finns flera fastigheter vid en väg, och dessa får då dela på både väghållningskostnaderna och eventuella bidrag.

Sammanfattningsvis anser jag att bestämmelserna om statsbidrag till den enskilda väghållningen är fullt rimliga. Tilläggas kan att våra kommuner i många fall går in och tar över väghållningen eller på annat sätt bidrar till denna i de fall som de statliga bidragen inte räcker till eller när särskilda sociala hänsyn måste beaktas.

ARNE FRANSSON (c):

Herr talman! Bakgrunden till min fråga om statsbidrag till enskild väghållning är att tillämpningen av förordningen numera skärpts vid beviljandet av bidrag. De tillämpningsföreskrifter som meddelats av statens vägverk innebär att en nedre gräns för väglängden på 450 m skall gälla för att man skall erhålla bidrag. Också av svaret från kommunikationsministern framgår att det blivit en viss skärpning i förhållande till tidigare. Det är emellertid inte fråga om en skillnad på 30 m, vilket anges i svaret. Jag känner till exempel där bidrag utgått även när det gällt vägar för vilka väglängden understigit de 420 m som kommunikationsministern anger.

Enligt min uppfattning är det felaktigt att låsa statsbidragsbestämmelserna så hårt vid ett exakt angivet antal meter. Det är som jag ser det nödvändigt att vid bedömningen också ta vissa sociala hänsyn till de människor som bor vid en väg som har ett lägre antal vägmeter än de 450 som anges i föreskrifterna. Jag är medveten om att det är andra myndigheter som har ansvaret för de sociala frågorna, men jag tycker ändå att dessa aspekter bör finnas med vid bedömningen.

Låt mig, herr talman, anföra ett par exempel!

Det ena exemplet gäller en fastighet till vilken det finns en väg med en längd av 450 m. Fastighetsägaren har såväl traktor som snöplog, och han är vidare ung och frisk. Han erhåller följaktligen statsbidrag.

Det andra exemplet avser en fastighet som ligger vid en väg med en längd av 440 m. Ägaren till denna fastighet saknar kanske både traktor och snöplog. Han har dessutom svåra hjärtbesvär och är därför sjukpensionär. Vägen i det här exemplet är alltså 10 m för kort, och något statsbidrag utgår inte.

Jag anser det som mycket angeläget att man även för sådana människor bör skapa förutsättningar och möjligheter att bo kvar i sina fastigheter så länge som möjligt. Därför delar jag inte riktigt kommunikationsministerns uppfattning att det inte spelar någon roll ekonomiskt sett för den enskilde om statsbidrag utgår eller inte. Enligt min uppfattning har det betydelse i vissa fall.

En positiv sak är emellertid att kommunikationsministern uttalar i svaret att myndigheterna kommer att tillämpa de nya bestämmelserna på ett generöst sätt. Jag förutsätter då att de inte kommer att hänga upp sig på en eller annan meter när det gäller väglängden. Om de gör det, tillämpar de ju inte bestämmelserna på det generösa sätt som kommunikationsministern anger i svaret.

Till sist vill jag, herr talman, tacka kommunikationsministern för svaret.

Kommunikationsministern ULF ADELSON:

Herr talman! Jag kan väl på ett sätt hålla med herr Fransson. Det är bara så, att det alltid blir sådana här problem när man drar en gräns. Hade man i stället satt gränsen vid 440 m, hade den sjuka personen fått statsbidrag. Men hade detta varit rättvist med tanke på den som har en 435 m, 430 m eller 420 m lång väg? Någonstans måste man dra gränsen, men jag hoppas att man inte skall behöva mäta alltför knapplogiskt. Som herr Fransson sade har jag också framhållit detta i svaret.

ARNE FRANSSON (c):

Herr talman! Jag tackar kommunikationsministern för det kompletterande svaret. Det är värdefullt att det finns en viss flexibilitet när det gäller den nedre gränsen för statsbidrag. Jag är fullt medveten om att det oavsett vilken väglängd man väljer kan uppstå vissa problem, men jag tror att en generös tolkning skulle vara någonting positivt för de människor som annars skulle drabbas av att man exakt håller sig till den fastställda gränsen.

Överläggningen var härmed avslutad.

*Om tidpunkten
för projektering
av nybyggnad för
polis- och krono-
fogdemyndighe-
terna i Nässjö*

§ 4 Om tidpunkten för projektering av nybyggnad för polis- och kronofogdemyndigheterna i Nässjö

Justitieministern HÅKAN WINBERG erhöll ordet för att besvara Arne Franssons (c) den 25 januari anmälda fråga, 1979/80:291, och anförde:

Herr talman! Arne Fransson har frågat mig när man från regeringens sida avser att lämna byggnadsstyrelsen klartecken för att sätta i gång byggandet av en ny förvaltningsbyggnad för polis- och kronofogdemyndigheterna i Nässjö.

Regeringen uppdrog den 29 maj 1976 åt byggnadsstyrelsen att projektera en ny förvaltningsbyggnad i Nässjö t. o. m. byggnadshandlingar. Enligt regeringens beslut skall objektet, som också Arne Fransson påpekar i sin fråga, ingå i byggnadsstyrelsens investeringsreserv och kunna utföras när det är lämpligt med hänsyn till sysselsättningsläget.

Enligt vad jag har inhämtat är projekteringsarbetet avslutat. Byggnadsarbetena kan påbörjas fyra månader efter det att byggnadsuppdrag har lämnats.

F. n. är arbetsmarknadsläget inte sådant att det är motiverat att påbörja byggnationen. Regeringen gör emellertid fortlöpande bedömningar av sysselsättningsläget, och så snart det är av arbetsmarknadsskäl motiverat med byggstart kommer regeringen att pröva om arbetena skall påbörjas.

Jag är medveten om att polis- och kronofogdemyndigheterna i Nässjö är i behov av ändamålsenliga lokaler, och jag kommer därför att noga följa ärendet.

ARNE FRANSSON (c):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för svaret på min fråga.

De lokaler som polis- och kronofogdemyndigheterna i Nässjö använder sig av är av sådan beskaffenhet att byggandet av en ny förvaltningsbyggnad måste sättas i gång snarast möjligt.

Av justitieministerns svar framgår att regeringen fortlöpande gör bedömningar av sysselsättningsläget, eftersom projektet tillhör byggnadsstyrelsens investeringsreserv och skall utföras när behov föreligger med hänsyn till sysselsättningen på orten. Jag är medveten om att sysselsättningsläget inte är oroande för dagen, trots att antalet arbetslösa byggnadsarbetare i Nässjöområdet vid det senaste månadsskiftet uppgick till drygt tio.

Eftersom vissa mindre byggnadsarbeten kommer att avslutas under våren 1980 och då antalet nya kända projekt som skall igångsättas är litet, är det nödvändigt att snara åtgärder vidtas när situationen försämras. Eftersom byggnadsarbetet kan igångsättas först fyra månader efter det att byggnadsuppdrag föreligger, anser jag det vara angeläget att regeringen inom de närmaste månaderna ger klartecken för projektet. Det skulle vara otillfredsställande, om vi hamnar i en situation där antalet arbetslösa byggnadsarbetare ökar och vi inte utnyttjar möjligheten att starta byggandet av nya lokaler för polis- och kronofogdemyndigheterna.

Från planeringssynpunkt skulle det därför vara angeläget om regeringen kunde ge klartecken för projektet under våren, så att igångsättning kan ske hösten 1980. Jag är övertygad om att detta skulle vara den bästa lösningen. och jag utgår från att justitieministern är beredd att medverka till en sådan lösning.

Slutligen, herr talman, vill jag understryka vikten av att personalen vid polis- och kronofogdemyndigheterna i Nässjö snarast möjligt får ändamåls- enliga lokaler att arbeta i, vilka uppfyller de krav på en god arbetsmiljö som personalen har rätt att ställa.

Justitieministern HÅKAN WINBERG:

Herr talman! Arne Franssons inlägg föranleder ingen annan kommentar från min sida än att jag upprepar att vi är överens om att det finns behov av bättre och mer ändamålsenliga lokaler för polis- och kronofogdemyndigheterna i Nässjö.

Jag vill också upprepa att vi inom regeringen gör fortlöpande bedömningar av sysselsättningsläget, och det är de bedömningarna som avgör när byggnadsarbetena så småningom kan komma i gång.

ARNE FRANSSON (c):

Herr talman! Jag är medveten om att man från regeringens sida i dagsläget inte kan ge något mer exakt besked, men jag vill understryka det viktiga i att man följer utvecklingen på arbetsmarknaden och att man, så snart det finns indikationer på att sysselsättningsläget skulle försämrats, ger klartecken för byggandet av de här lokalerna. Jag tar också fasta på att justitieministern har angett i sitt svar att man följer den här frågan med största uppmärksamhet, och jag noterar det med tillfredsställelse.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 5 Om tidpunkten för förslag om den andliga vården vid sjukhus och kriminalvårdsanstalter m. m.

Kommunministern KARL BOO erhöll ordet för att besvara *Evert Svenssons* (s) den 30 januari anmälda fråga, 1979/80:296, och anförde:

Herr talman! Evert Svensson har frågat mig när jag avser att lägga fram proposition om den andliga vården vid sjukhus och kriminalvårdsanstalter m. m.

Det betänkande (Ds Kn 1979:2) om andlig vård vid sjukhus, kriminalvårdsanstalter m. m. som avlämnades i januari 1979 har därefter remissbehandlats. Remissinstanserna var till övervägande del positiva till en personell förstärkning inom den andliga vården vid sjukhus och kriminalvårdsanstalter. Däremot var man kritisk till enskilda delar av de förslag som utredningen om andlig vård förde fram. Betänkandet kan därför enligt min mening inte utan ytterligare överväganden läggas till grund för förslag till riksdagen.

Tisdagen den
12 februari 1980

*Om en plan för
utveckling av sta-
tens stöd till trossamfunden*

Utredningens förslag skulle också medföra starkt ökade kostnader såväl för statsverket som för kyrkofonden. Regeringen har i samband med höstens budgetarbete bedömt att utrymme för så stora kostnadsökningar inte fanns i det nyligen framlagda budgetförslaget.

Inom regeringskansliet övervägs f. n. om vissa av utredningens förslag kan genomföras successivt och utan sådana organisatoriska förändringar som förutsattes i betänkandet. Regeringen har i sitt förslag till uppräkningsav anslaget Bidrag till trossamfund öppnat en möjlighet härför. Skulle den nu antydda vägen att lösa den i och för sig angelägna frågan om en förstärkning av den andliga vården visa sig framkomlig, är det möjligt att en särskild proposition i ämnet inte behöver föreläggas riksdagen utan att jag i andra sammanhang kan återkomma med förslag.

EVERT SVENSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret.

Jag vill bara inledningsvis säga att vi från samhällets sida måste vara överens om att människor som är intagna på slutna anstalter har rätt till andlig vård. Vi som vistas utanför har ju de möjligheterna i den värld vi lever i. Här har alltså samhället ett ansvar, och det finns en risk för att man drar ut på tiden när det gäller sådana här frågor och att inget resultat nås.

Nu har vi ett utredningsbetänkande som är ett år gammalt. Remissinstanserna har gett sina svar. Det borde vara möjligt att ganska snart få fram en proposition.

Det är klart att jag också kan ha förståelse för att det här är en ekonomisk fråga, att det kostar några miljoner att genomföra det hela – men vi har ett ansvar från samhällets sida och vi måste ta det ansvaret. Jag hoppas att frågan – vare sig den tas upp i en särskild proposition eller ingår i en mer omfattande proposition – kan bli löst inom en snar framtid. Jag tror att det är nödvändigt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 6 Om en plan för utveckling av statens stöd till trossamfunden

Kommunministern KARL BOO erhöll ordet för att besvara *Evert Svenssons* (s) den 30 januari anmälda fråga, 1979/80:297, och anförde:

Herr talman! Evert Svensson har frågat mig dels när den av riksdagen våren 1979 begärda planen för utveckling av statens stöd till trossamfunden kan förväntas, dels om jag är beredd att ange efter vilka kriterier en sådan plan skall upprättas, dvs. vilket ekonomiskt mål planen skall ha och vilka kostnader som skall inräknas.

Med anledning av riksdagens begäran om en plan för utvecklingen av statens stöd till de fria trossamfunden har en arbetsgrupp inom regeringskansliet fått i uppdrag att utarbeta förslag till en sådan. Detta uppdrag framgår av årets budgetproposition (bil. 18, s. 98). Planen bör enligt

*Om en plan för
utveckling av sta-
tens stöd till tros-
samfunden*

riksdagens beslut syfta till att dessa samfund i ekonomiskt hänseende uppnår jämställdhet med svenska kyrkan (mot. 1978/79:21, rskr 1978/79:204). Sveriges frikyrkoråd har tidigare med ekonomiskt jämlik behandling avsett att de fria trossamfunden borde få en lika stor del av sina utgifter täckta av statsbidrag som svenska kyrkan. För att önskemålet om jämställdhet skall kunna tillgodoses måste arbetsgruppen göra en så rättvis jämförelse som möjligt mellan de statsbidrag som nu utgår till svenska kyrkan resp. de fria trossamfunden och deras kostnader för verksamheten. Jag är inte beredd att ta ställning till vilket ekonomiskt mål planen skall ha och vilka kostnader som skall inräknas, innan arbetsgruppen har avgett sitt förslag och Frikyrkorådet har fått tillfälle att framföra sina synpunkter. Som grund för arbetet ligger dock självfallet riksdagens uttalande att man bör sikta mot ekonomisk jämställdhet mellan svenska kyrkan och de fria trossamfunden. Jag förutsätter att arbetsgruppen avslutar sitt arbete i så god tid att ett förslag till plan kan läggas fram till nästa års riksdag.

EVERT SVENSSON (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka också för det här svaret.

Vi har så småningom här i riksdagen blivit överens om principen om jämställdhet mellan å ena sidan trossamfund utanför svenska kyrkan och å andra sidan svenska kyrkan. Jag undantar då naturligtvis uttaxeringen, som är en helt annan sak och som ligger på det kommunala området.

Jag vill, herr talman, notera denna samstämmighet som kommit till uttryck i riksdagen och som riksdagen också har fattat ett beslut om förra året. Det är viktigt att vi inte tappar tempo i de här anslagshöjningarna.

Riksdagens beslut är entydigt. Det skall vara ekonomiskt jämlik behandling av svenska kyrkan och trossamfund som inte tillhör svenska kyrkan. Naturligtvis kan det bli svårt att räkna ut vad den jämställdheten skall innebära. Frikyrkorådet har för sin del kommit fram till att det rör sig om 10 % av utgifterna. Det skulle i 1978 års priser göra 65 milj. kr. Vi är nu uppe i 31 miljoner i verksamhetsbidrag. Räknar vi med bidrag till byggnadskostnader kommer vi upp till 42 milj. kr. Det är alltså rätt betydande höjningar som måste ske under de närmaste åren. Det är viktigt att den här planen blir utarbetad, så att man inte skjuter arbetet framför sig med hänvisning till att man är på väg att göra en plan och säger att innan dess kommer ingenting.

Jag noterar med tacksamhet att den här planen skall – jag tror att jag kan säga det – läggas fram vid nästa års riksdag, så att vi då får ta ställning till den.

Sedan gäller det vad som skall räknas in. Skall bidragen till byggnaderna räknas in? Skall bidragen till den andliga vården, som vi diskuterade nyss, räknas in? I varje fall måste man säga, tycker jag, att anslaget till den andliga vården bör ligga utanför anslaget. Om det ligger under samma anslag, bör det tydligt anges att det inräknas där.

Sedan har jag fått mig bekant att det pågår en utredning om samlingslo-

*Om en plan för
utveckling av sta-
tens stöd till tros-
samfunden*

kalerna, i vilken Frikyrkorådets sekreterare är med. Det blir så att säga en annan fråga. Det är möjligt att frågan om bidraget till samfundslokalerna kan lösas den vägen.

Kommunministern KARL BOO:

Herr talman! Det finns inga delade meningar om målsättningen, men det är, som Evert Svensson också noterade här, svårt att få fram de riktiga siffrorna för verksamhetens totala kostnader inom frikyrkodelen. Frågan om hur stor procentuell andel statsbidragen skall utgöra kan självfallet också diskuteras. Detta är två faktorer som det är mycket svårt att väga in.

Sedan vill jag bara säga att utredningen givetvis skall försöka att få fram aktuella siffror än dem som Frikyrkorådet har utgått från, alltså 1968 års siffror. Det betyder att även det materialet på något sätt måste tas fram.

Jag vill vidare gärna säga att vilken väg man skall gå – om bidraget till andlig vård skall finnas inrymt inom det här speciella anslaget och vilken inriktningen i så fall skall vara – får självfallet avgöras vid den totala prövningen.

EVERT SVENSSON (s):

Herr talman! När riksdagen fattade sitt beslut i frågan var detta stöd till den andliga vården inte påtänkt, så att säga – det var inte medtaget i resonemanget – och det ligger i och för sig utanför. Det resonemang som jag för här innebär att om stödet skall ligga inom anslaget, bör det vara i form av ett underanslag, och det bör då klart och tydligt framgå att de pengarna gäller den andliga vården.

Jag har bara ytterligare en synpunkt att skicka med till regeringen, och det är att bestämmelserna bör bli så enkla att hantera som möjligt. Det är viktigt att de är enkla, inte bara därför att man inte skall kunna byråkratisera för mycket, utan också därför att det här rör sig om fria folkrörelser. De skall verkligen känna sig fria, så att det inte utbildas nya statskyrkor, som man ibland hör sägas.

Kommunministern KARL BOO:

Herr talman! Utan anknytning till det allra senaste yttrandet av Evert Svensson vill jag gärna säga att hans vädjan om enkla regler skall efterkommas. Jag delar helt hans uppfattning, att den verksamhet som bedrivs av folkrörelser skall vara så litet reglerad av statsmakterna som möjligt; den skall över huvud taget inte alls vara reglerad av statsmakterna i detalj, utan den skall bara få ett allmänt stöd. Sedan skall folkrörelserna i sin egen verksamhet själva kunna avgöra vilken färdriktning man vill ha. Vi är helt ense på den punkten.

EVERT SVENSSON (s):

Herr talman! Jag tackar för det.

Intentionerna från kommunministern, mig och andra kan vara väldigt goda i det här avseendet, men anvisningarna skickas ju sedan ut till

anslagsbeviljande myndigheter, som brukar ha stor förmåga att krångla till det, i det vällovliga syftet att allt skall bli rätt och riktigt. Jag vill visserligen inte anklaga dem, men det är viktigt att bestämmelserna är enkla och klara redan från början.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Om informationen till invandrarna om folkomröstningen om kärnkraft

Statsrådet CARL AXEL PETRI erhöll ordet för att besvara *Pär Granstedts* (c) den 4 februari anmälda fråga, 1979/80:304, och anförde:

Herr talman! Pär Granstedt har frågat mig om jag anser att informationen till invandrarna om folkomröstningen om kärnkraft har handlagts på ett tillfredsställande sätt.

Inför folkomröstningen i kärnkraftsfrågan har 1 milj. kr. beräknats för valteknisk och röstmotiverande information till invandrarna. Denna information ombesörjs av riksskatteverket i samarbete med invandrarverket. De statliga medel som anslagits till kampanjverksamheten inför folkomröstningen har, i enlighet med vad som överenskomms vid överläggningarna mellan företrädare för riksdagspartierna inför folkomröstningen, beräknats med hänsyn till att kampanjkommittéerna även skall ansvara för information om sin linje på andra språk än svenska.

Det är viktigt att information om folkomröstningen når fram till alla invandrare. Distributionen av visst informationsmaterial som framtas av riksskatteverket och invandrarverket sker via kampanjkommittéerna och dem närstående organisationer. Jag finner därför inget anmärkningsvärt i att dessa myndigheter samråder med kampanjkommittéerna vid utformningen av informationsmaterialet inför folkomröstningen. Det är naturligtvis viktigt att ett dylikt samråd ej mer än nödvändigt fördröjer distributionen av informationsmaterialet, utan att informationen om folkomröstningen verkligen når ut till de röstberättigade invandrarna i god tid.

PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Jag ber att få tacka statsrådet Petri för svaret på min fråga.

Jag måste säga att jag tycker att det här svaret är ett diplomatiskt mästestycke. Statsrådet undviker på ett mycket elegant sätt att komma in på de problem som frågan egentligen handlar om.

Vi kan till att börja med vara fullt eniga om vikten av att vi verkligen når fram till invandrarna med information om folkomröstningen och om vad den innebär. Det är helt uppenbart att invandrarna har ett klart sämre utgångsläge när det gäller att ta ställning till den här besvärliga frågan än vad infödda svenskar har, helt enkelt av språkskäl – de har inte haft samma möjligheter att följa den långa debatt om kärnkraft som vi haft i Sverige ända

Tisdagen den
12 februari 1980

*Om informationen
till invandrarna
om folkomröst-
ningen om kärn-
kraft*

sedan 1973. Därför är det viktigt att de får en ordentlig information och att de får en information så tidigt som möjligt – att de verkligen tidigt görs uppmärksamma på att den här folkomröstningen skall komma till stånd och vad den handlar om samt på att de är röstberättigade, även om de inte är svenska medborgare.

Det här föranledde också statens invandrarverk och riksskatteverket att så snart det var klart med folkomröstningen sätta i gång förberedelsearbetet för att nå ut med en information om folkomröstningen till invandrarna. Redan i höstas började man producera en affisch på åtta språk. Affischens layout skulle sedan också användas i broschyrer.

När man utarbetade affischen fanns kampanjkommittéer färdiga för linje 1 och linje 3 men inte för linje 2. I stället förankrade man förslaget till affisch hos partier och organisationer som stod bakom linje 2 liksom hos de båda kampanjkommittéerna, och man fick klartecken.

När affischerna var färdiga och man redan börjat distribuera ett brevkort med samma utseende som affischen slog linje 2 i januari larm och sade att det hela var oacceptabelt. Anledningen var att ordet "kärnkraft" fanns med i materialet och att där fanns en kärnkraftssymbol. Det ansåg linje 2 vara oacceptabelt, och man krävde att materialet skulle stoppas. Eftersom man var beroende av linje 2:s organisationer för att få ut materialet, tvingades invandrarverket att stoppa detta material och börja om på nytt för att ta fram ett annat material.

Resultatet har blivit att man kommer ut en månad försenad med information till invandrarna om att folkomröstningen skall komma till stånd. Dessutom blir informationen oklarare, eftersom man varit tvungen att rensa bort ordet "kärnkraft" och symbolerna för kärnkraft och för avveckling, alltså solsymbolen, från materialet.

Jag vill därför för det första fråga om statsrådet Petri anser att det här samrådet mer än nödvändigt har fördröjt distributionen av materialet, något som det enligt det här svaret inte fick göra. För det andra vill jag fråga om han har några planer på att öka resurserna för invandrarinformation för att kompensera denna mycket beklagliga försening av informationen.

Statsrådet CARL AXEL PETRI:

Herr talman! Om nyttan av information om folkomröstningen till invandrare har vi säkert inte olika uppfattningar. Regeringen har också i det regleringsbrev som rör pengarna till kampanjkommittéerna anfört vad som stod i propositionen om folkomröstningen, och den har för de olika kampanjkommittéerna understrukt vikten av att de anslagna medlen används till att verkligen informera invandrarna om folkomröstningen.

Jag vill inte gå in i detalj på vad som har förekommit – jag kan ha förstäelse för att man hade samråd med linje 2, sedan linje 2 hade blivit så att säga konstruerad. Men jag tycker inte att det är onormalt diplomatiskt att understryka å ena sidan att riksskatteverket och invandrarverket skall hålla kontakt med kampanjorganisationerna och å andra sidan att distributionen av informationsmaterialet inte får fördröjas. Jag hoppas att informationen nu

verkligen skall bli massiv. Det finns enligt min mening för dagen ingen anledning att anslå ytterligare medel. De anslag som kampanjkommittéerna har fått tror jag kommer att användas väl.

PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Jag skall inte pressa statsrådet Petri på några omdömen om vad som har hänt – jag förstår mycket väl att han befinner sig i en delikat situation. Vad jag själv tycker tror jag har framgått.

Däremot anser jag att man måste se med allvar på den situation som har uppstått. Här är det fråga om informationsmaterial som skulle ha gått ut i januari och som nu i stället kommer i slutet på februari. Då är det mindre än en månad kvar tills invandrarna skall gå till valurnorna.

Ansvar för informationen om vad de olika linjerna innebär ligger naturligtvis på företrädarna för linjerna. Men vad det här är fråga om är att informera invandrarna om att de faktiskt får delta i folkomröstningen. Det är den informationen som har blivit så katastrofalt försenad genom det egendomliga agerandet från linje 2.

Min fråga gällde alltså: Kan man inte göra någonting för att informationen, när den nu kommer, skall få större genomslagskraft? Eftersom den är försenad måste den slå igenom desto effektivare när den nu äntligen kommer.

Statsrådet CARL AXEL PETRI:

Herr talman! Jag tror att det är svårt att med pengar vinna igen förlorad tid. Det informationsmaterial som föreligger skall nu gå ut. Jag hoppas att det får genomslagskraft, och jag kan på nuvarande ståndpunkt inte se att något kan vinnas på att ytterligare pengar anslås. Skulle uppenbara brister uppstå, är jag naturligtvis beredd att ompröva min inställning.

PÄR GRANSTEDT (c):

Herr talman! Visst är det svårt att vinna igen förlorad tid genom att öka bredden på informationsinsatsen. Jag vill ändå tolka statsrådets senaste uttalande så, att om det visar sig att det finns en möjlighet för invandrarverket och riksskatteverket att öka bredden på och intensiteten i informationsverksamheten kommer regeringen att ställa sig positiv härtill.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 8 Föredrogs och hänvisades
Proposition
1979/80:79 till näringsutskottet

§ 9 Föredrogs men bordlades åter
Försvarsutskottets betänkande 1979/80:10

Nr 83

Tisdagen den
12 februari 1980

*Meddelande om
frågor*

§ 10 Föredrogs och bifölls
Interpellationsframställning 1979/80:141

§ 11 Anmälades och bordlades
Proposition
1979/80:81 om ändring i utlänningslagen (1954:193)

§ 12 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 11 februari

1979/80:318 av *John Andersson* (vpk) till statsministern om MBL-förhandlingar inför tillsättning av chefer för statliga verk, m. m.:

Regeringen har nu utnämnt ny chef för domänverket. Utnämningen har skett trots entydiga protester från samtliga berörda fackliga organisationer mot den nu utnämnde. Enligt uppgifter från fackligt håll var utnämningen i praktiken klar när det kallades till MBL-förhandlingar.

Med hänvisning till det anförda vill jag fråga statsministern:

Anser regeringen det vara i överensstämmelse med andan i MBL och annan arbetsrättslig lagstiftning att chefer för statliga verk eller företag utses utan att de anställdas synpunkter beaktas eller dessa ens hörs innan utnämningen i praktiken är klar?

den 12 februari

1979/80:319 av *Stig Alftin* (s) till industriministern om åtgärder för att trygga sysselsättningen vid möbelföretaget Record AB i Bollnäs:

Ett av Bollnäs största företag, möbelföretaget Record AB, med ca 250 anställda, befinner sig i stor ekonomisk kris. Företagets problem kan härledas till överkapacitet inom vissa områden och uppsplittring av produktionen till andra av företaget ägda fabriker, varför den moderna huvudfabriken i Bollnäs inte kan användas rationellt.

Personalen känner stark oro inför framtiden. En snar rekonstruktion av företaget är nödvändig för att sysselsättningen skall kunna räddas och personalens oro stillas.

Jag vill fråga industriministern:

Vilka insatser är regeringen beredd vidta för att trygga de 250 arbetstillfällena vid Record AB, Bollnäs?

1979/80:320 av *Maja Bäckström* (s) till justitieministern om rätten att företa kroppsvisitation och blodprovstagning:

Rättegångsbalkens 28 kap. 12 och 13 §§ om vem som får företa kroppsvisitation och blodprovstagning har tolkats på olika sätt av berörda myndigheter. Vad som har orsakat skilda tolkningar är frågan huruvida en man kan vara närvarande vid en blodprovstagning av en kvinna. I fråga om kroppsvisitation skiljer lagen inte på kön utan på yrkeskategorier.

Med anledning av det anförda vill jag fråga justitieministern:

Är statsrådet beredd att medverka till att lagen ändras så att rätten att företa kroppsvisitation och blodprovstagning enbart knyts till vissa yrkesutövare utan hänsyn till kön?

1979/80:321 av *Ehly Nilsson* (s) till justitieministern om hänsynen till regionalpolitiska synpunkter vid strukturrationaliseringar:

Särskild hänsyn skall tas till regionalpolitiska synpunkter och sysselsättningsaspekter.

Detta uttalande gjordes av riksdagen i samband med behandlingen av propositionen om åtgärder inom bryggeribranschen inför de strukturförändringar som Brygginvest AB fått till uppgift att utreda. I samband med svar på en fråga den 26 april 1979 angående ett enskilt bryggeri hänvisade budgetminister Mundebo vid tre tillfällen just till detta uttalande och anförde:

”Jag utgår dock från att riksdagens uttalande rörande bryggeribranschen är vägledande för såväl Brygginvests som Pripps styrelser vid deras behandling av olika bryggerifrågor.”

Nu har Brygginvests styrelse föreslagit nedläggning av bryggeriet i fråga.

Vid nytt frågesvar den 7 februari i år hänvisade budgetministern återigen till riksdagens uttalande men ansåg sig av konstitutionella skäl därutöver inte ha någon möjlighet att påverka utvecklingen.

Med hänvisning till det anförda ber jag att till justitieministern få ställa följande fråga:

• Vill statsrådet redogöra för vilka konstitutionella möjligheter regeringen har att tillmötesgå riksdagens uttalande om att särskild hänsyn till regionalpolitiska synpunkter tas när det gäller strukturrationaliseringar?

§ 13 Kammaren åtskildes kl. 15.45.

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Solveig Gemert